

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), MAY 10, 1943.

ŠTEVILKA (NUMBER) 108

VOJNA ŽIVCEV JE ZAJELA NACISTE IN NEMŠKO LJUDSTVO

Preki sod v Holandiji. — Silna nervoznost v Nemčiji, ker ne vedo, odkod bo zagrmelo

OGROMNE NEMŠKE IN ITALIJANSKE IZGUBE V JUGOSLAVIJI

LONDON, 9. maja. — Nacisti so v svoji veliki nervoznosti, ker ne vedo, odkod bo padel prihodnji udarec, proglasili v Holandski preki sod, priznavajo, da utegnejo zavezniški vdreti v južnovzhodno Evropo. Vojna živcev je dosegla zdaj v Nemčiji svoj vrhunec.

Berlinski radio poroča, da hite delavski bataljoni z utrjevanjem francoske obali in da so nacističke oblasti ukazale izprazniti pristanišča Havre-a.

Poročila iz Ankare naznanjajo, da pošiljajo Nemci z največje naglico svoje vojaštvo skozi Madžarsko proti jugu.

Izjava generala Girauda

General Giraud, poveljnik francoskih čet v Severni Afriki, je sporočil po radiu francoskemu ljudstvu: "Jutri bomo vdrli v trdnjavo Evropo."

Rabelj na Balkanu

Heinrich Himmler, znani rabelj in načelnik Gestapa, je odšel na Balkan, kjer bo skušal zatreti vsako opozicijo proti Nemčiji ter deportirati vse opozicijske voditelje.

Maršal Rommel, bivši vrhovni poveljnik v Afriki, nadzira zdaj konstrukcijska in utrjevalna dela v Grčiji in drugod na Balkanu.

Rumuncem so Nemci ukazali, naj prično nemudoma graditi

Poročila o odporu v Jugoslaviji in na Balkanu

Razne vesti agenture Reuter, zabeležene po Jugoslovanskem informacijskem centru.

LONDON, 21. marca, 1943 (Poročilo radia Alžir) — Nemci oborožujejo svoje narodno vojaštvo v Jugoslaviji v namesto, da bi mogla, ako potrebno, prikočiti na pomoč rednim vojaškim silam, ter da bi se morala v slučaju splošne vstaje jugoslovanskega prebivalstva, postaviti v bran.

Vsi Nemci, žveči na jugoslovanskem ozemlju, so prejeli iz Berlina navodilo, da ostanejo pripravljeno na takojšnjo evakuacijo, ako bi postala potrebna. Poročajo, da so Nemci, ki so prej živeli v Bosni, že zapuščali svoje mestne in vaške nastanitve.

V slučaju zavezniške invazije na Balkan, je nemška vojska položena zasesti obrambne linije na severu Jugoslavije, češ da bodo tako naslonjene na tok Save in Donave.

(Ta vest je dosdaj še nepotrjena — op. JIC).

KAIRO, 20. marca 1943 — V. Prozarevu, mestu, ki leži 35 milj južvzhodno od Beograda, je bilo ustreljenih 400 oseb v znak maščevanja za "veliko sajenje" na železniški komandant v Beogradu je izdal proklamacijo, v kateri svetuje prebivalstvu, naj ne podpira partizanskega pokreta in grozi, da bo kazen za vsake prestopke smrt.

Vas Topolnice, v istem okra-

globoke zaklone proti letalskim bombam v Bukarešti.

Nervoznost v Italiji

Italijanske oblasti so ukazale takojšnjo izpraznitev otoka Roda ter mrzlično hite z utrjevanjem Dodekaneškega otočja.

Junaške borbe partizanov

Neki voditelj jugoslovanskih partizanov je izjavil danes na seji Vseslovenskega kongresa v Moskvi, da so jugoslovanski partizani v zadnjih dveh mesecih pobili, ranili ali zajeli nad 20,000 Nemcev in Italijanov.

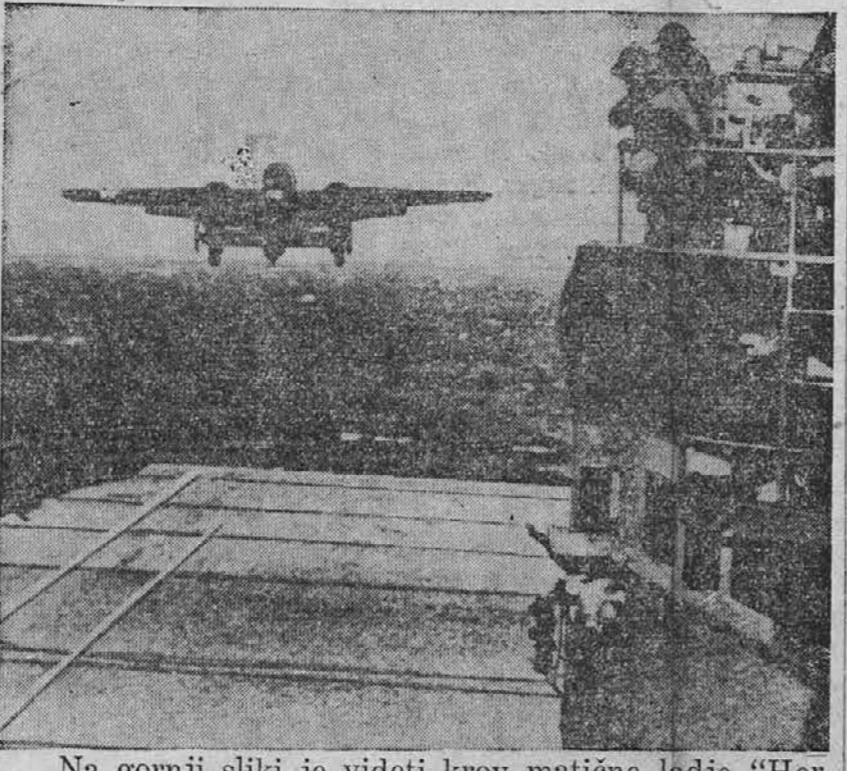
Berlinčanom gre na živce

Angleško bombardiranje Berlina je naredilo na Berlinčane porazen vtis. "Najprej smo izgubili svoje trgovine in sinove, zdaj pa moramo izgubljati še svoje domove," pravijo prebivalci Berlina.

Umor gestapovskega rablja na Poljskem

LONDON, 9. maja. — Oficijski poljski krogi naznanjajo, da je bil dne 2. maja ustreljen in ubit v Krakovu general Wilhelm Krueger, načelnik nemškega Gestapa v Poljski in glavni organizator grozot nad poljskim ljudstvom. Ustrelili so ga trije možje, oblečeni v nemške uniforme, ki so ga čakali ponoči pred njegovo hišo. Ko je stopil iz avtomobila, so ga ustrelili in pobegnili.

Odlet letalcev na Japonsko

Na gornji sliki je videti krov matične ladje "Hornet," s katere je pravkar odletel eden izmed ameriških bombnikov, ki so bombardirali Tokio in druga japonska mesta.

Vest iz urada SANSa

Važen Adamičev sestanek v Washingtonu

CHICAGO. — (SANS) — L. Adamič, častni predsednik Slovenskega ameriškega narodnega sveta, je imel 5. in 6. maja važno konferenco v Washingtonu, D. C., z državnim podtajnikom Sumnerjem Wellesom in z uradniki Office of War Information in Office of Strategic Service. Razgovor je bil v zvezi z interesi Slovencev v stari domovini.

STALINOVE ČESTITKE ZAVEZNIKOM

LONDON, 9. maja. — Moskovski radio je danes sporočil, da je poslal premier Stalin brzojavne čestitke predsedniku Rooseveltu in angleškemu premierju Churchillju nad zmago ameriških in angleških čet v Severni Afriki.

V Stalinovih brzojavkah je rečeno: "Čestitam Vam in hrabrim ameriškim in angleškim četam nad briljantno zmago, ki je dovela do osvoboditve Bizerte in Tunisa izpod Hitlerjeve tiranije. Želim Vam nadaljnih uspehov."

Nov grob

V Glenville polnišnici je premil Alois Kržič, p. d. Kravarjev iz Šmarjete, stanujoč na 1137 E. 67 St. Star je bil 55 let. Tukaj zapušča žalujčo soprogo Jennie, rojeno Kotnik, p. d. Zupanjeva, doma iz Gornjega jezera, štiri otroke: Alexa, Williama, Edwarda in Josephino, sestro Frances, poročeno Novak, v Sharon, Pa. in sestro Rose, poročeno Podgornik, v Sheridan, Wyoming, ter več sorodnikov. Doma je bil iz Šmarjete pri Loški dolini, kjer zapušča več sorodnikov. Tukaj je bival 31 let. Pogreb se bo vršil v torek popoldne ob 1. uri iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v družinsko grobnico na Elwood pokopališče v Lorainu, O. — Bodi mu ohranjen blag spomin, preostali sorodnikom pa naše sožalje!

Maksimalne cene živil

Iz distriktnega urada za administracijo cen so bile v soboto objavljene maksimalne cene okoli 900 vrst živilom v prizadevanju, da se potisne nazaj silno visoke živilske cene.

Te cene postanejo polnomočne danes.

Akcija zavezniških letalcev na Solomonih

Holandska podmornica je pogreznila neki japonski parnik, ki je imel 7,500 ton prostornine.

WASHINGTON, 9. maja.

Zavezniško letalstvo je napadlo v Solomonski skupini četvero japonskih baz, kjer je bombardiralo štiri japonske rušilce, od katerih je bil eden v polno zadet.

Nekje na Novi Gvineji, 8. maja. (Zakasnelo). — Ameriški bombniki so napadli neko majhno japonsko transportno ladjo, katere krov je bil natrpan z japonskim vojaštvom, ki je bilo pokošeno od strojnice zavezniških letalcev.

Ameriški bombniki so pogreznili transport ter užgali neko ladjo, ki je spremljala transporna parnik.

LONDON, 10. maja. — Neka holandska podmornica je pogreznila neki 7,500-tonski japonski parnik, katerega je napadla v Malacca ožini, med Malajskim polotokom in Sumatro.

DESET PREMOGARJEV UBITIH

LA FOLLETTE, Tenn., 5. maja. — Reševalno moštvo je pozno danes popoldne našlo v rovu trupla desetih premogarjev izmed 31, ki jih je zasulo v rudniku v Etni. Ostalih 21 premogarjev, ki so bili še živi, so že prej srečno spravili iz rova. V rovu se je primerila eksplozija.

SMRT POSLANIKA PELIVANOVIČA

Beograjski list "Novo Vreme" poroča v svoji številki od 6. marca, da je dne 3. marca umrl poslanec Stanoje Pelivanovič, spuščen na svobodo zaradi težke boleznii.

Smrtna kosa

V Pittsburghu, Pa. je v soboto 8. maja popoldne umrla občija poznana žena in mati Terezija Sikavšek, rojena Zupanič, po domače znana kot Gaberčanova iz Dolenje Prekope pri Kostanjevici na Dolenjskem. Pokojna je bila rojena 20. novembra, leta 1885 in je prišla v Ameriko leta 1905. Od tedaj je večino časa živela v Pittsburghu, kjer ima družina lep dom. Bolehala je delj časa za sladkorno boleznijo in pred par leti so ji radi te boleznii v bolnišnici morali odrezati levo nogo nad kolonom. Zapušča žalujčo soproga Lojza, dve hčeri: Louise Stubert in Josephine Ehlers ter tri sinove Johna Vogler, ki živi v So. Chicago, Ill., Franka Vogler, ki se nahaja v ameriški armadi in Louisa Sikavšek. Dalje zapušča dva vnuka, tri vnukinje, tri snaha in dva zeta. Poleg teh zapuščena je tri nečakinje: Antonijo, Anno in Rose ter dve sestrični: Anno Uitič in Frederick, Colo. in Frances Gorshe v Clevelandu, O. Bila je članica SNPJ. — Pogreb se bo vršil v sredo 12. maja iz hiše žalosti 13 Mauch Street N. S. Pittsburgh, Pa., ob 10. uri dopoldne. Prizadeti družini naše globoko sožalje!

LOKALNI ODBOR ŠT. 2 JPOSS

Preostanek od prireditve na cvetno nedeljo in prostovoljni prispevki so znesli toliko, da je bilo poslanega gl. blagajniku v Chicago \$2,000.00 in ena vojna obveznica za \$25.00.

Obisk v uredništvu

V petek nas je obiskal v uredništvu Mr. Frank Bizjak iz Chicago, 2708 So. Ridgeway Ave. Mr. Bizjak, ki ga je spremljala njegova mala hčerka, se je nahajal na počitnicah ter je obiskal tudi razne kraje v West Virginiji, kjer je bil prej zaposlen.

Otvoritev

Leptičarski salon pod imenom Buchar's Beauty Salon, 6120 St. Clair Ave.

ZAVEZNIKI ZAJELI V TREH DNEH NAD 50,000 UJETNIKOV

Mesto Palermo je napadlo včeraj nad 400 štirimotornih ameriških bombnikov

ZAVEZNIKI ZAJELI 4 DIVIZIJSKE GENERALE

Zavezniški glavni stan v Severni Afriki, 9. maja. — Dva posebna zavezniška komunikacija naznanjata, da čete osišča v Tunisiji naglo razpadajo pod silnimi udarci zavezniških zračnih, pehotnih in pomorskih sil ter da je bilo od zadnjega petka ujetih nad 50,000 Nemcev in Italijanov, med njimi štirje divizijski poveljniki.

Razdejanje v Palermu

Ameriška zračna sila pa je danes z več kot 400 težkimi, štirimotornimi bombniki udarila na mesto Palermo v Siciliji, na katerega je vrgla petkrat toliko bomb kakor v katerem koli dosedanem napadu.

Pilotje poročajo, da je povzročena škoda ogromna in nezasiščena. Razdejanje in kaos v Palermu je bil tako ogromen, da izvidniška letala, ki so se vrnila nad mesto, niso mogla videti mesta skozi oblake črnega dima, ki se vali nad mestom. Napad je bil izveden opoldne.

Zajeti generali

Trije divizijski generali, ki so jih zajeli Amerikanci, so sledeči: general Weber od 334. divizije; general Manteuffel, poveljnik divizije, ki nosi njegovo ime, in general Krause, artilerijski general. Četrti divizijski poveljnik pa je general Borowitz, poveljnik 15. oklopne divizije, ki so ga zajeli Angleži:

Krvavi izgredi v Bolgariji, kjer se ljudstvo dviga proti fašizmu

Nad Sofijo proglašen preki sod. — Kralj je pobegnil v Plovdiv. — Ves promet je ukinjen. — Aretacije na debelo.

(Poročilo 'New York Times'-u)

BERN, Švica, 9. maja. (Zakasnelo). — V Sofiji se vrše že od včeraj popoldne, od pogreba polkovnika Atanasa Panteva, ki so ga umorili v nedeljo antifašisti, veliki in krvavi izgredi, tekot katerih sta bila policija in vojaštvo prisiljena s strojnimi streljati na ljudske množice, kakor naznanjajo poročila, ki so jih prejeli nocoj tukajšnji diplomatični krogi.

Poznejše poročilo iz Sofije, ki je prispelo semkaj malo pred polnočjo, naznanja, da so bili odkriti "važni dokazi," da je neka inozemska država zapletena v to akcijo terorizma.

Aretiranih je bilo že več sto oseb.

Število smrtnih žrtev je baje že silno visoko. Ker so sofijske jetnišnice prenatrpane, so ogradije nekatere sofijske trge z bodečasto žico, za katero so segnali one, za katere ni več prostora v jetnišnicah.

Danes zjutraj je bil nad glavnim mestom proglašen preki sod. Ustavljen je bil ves poulični promet poulične železnice in avtobusov in ljudstvo je bilo segnano z ulic.

Tekom noči so se vršile po vsem mestu hišne preiskave in aretiranih je bilo stotine ljudi v prizadevanju, da se izsledijo morilce polkovnika Panteva.

Na vladni ukaz so bile zaprte vse prodajalne, izvzemši pekarij, mlekarij in prodajaln z živili.

Sofijski radio je vso noč vsake pol ure svaril prebivalstvo, naj tesno zapre okna in vrata svojih stanovanj in naj ne hodi na ulice.

Medtem pa je bilo ministrom naročeno, naj se pridružijo kra-

OBUPNI ČIN RAZPOROČENE ŽENE

DALLAS, Tex., 7. maja. — Neka razporočena žena in mati so ustrelila svoja dva otroke, raje kot bi se za šest mesecev ločila od njiju, ko sta imela iti otroka k svojemu očetu.

Zenska se piše Mrs. Mary K. Frailey, je stara 41 let ter je bila mati dveh otrok, 6-letne hčerke in 7-letnega sinka. Zenska je priznala, da ju je ustrelila dva uri poprej, ko sta imela oditi k svojemu očetu, pri katerem sta imela preživeti šest mesecev, kakor je odločil sodnik, ki je njo in njenega moža razporočil. Vsak izmed roditeljev je namreč imel pravico obdržati oba otroke šest mesecev na leto pri sebi.

Zenska je izjavila: "Najprej sem ustrelila sinčka, ki je sedel pri meni ob postelji. Nato pa sem ustrelila še hčerko, ki je sedela na stolu blizu brata. Izstrelila sem samo dvoje streliv."

Strele so slišali sosedje, ki so poklicali policijo. Ko je prispela policija, je bila deklica že mrtva deček pa je umrl štiri ure nato v bolnišnici.

Barva in olje

V Grdina Hardware trgovini, 6127 St. Clair Ave., si lahko nabavite fino Dutch Boy olje in barvo po isti ceni kot lansko leto.

Iju Borisu v Plovdivu, kamor je zbežal v soboto.

Na vlak, s katerim so se odpeljali ministri, je bilo vrženih dvoje bomb.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ČESA SE BOJI HITLER

Vplivni newyorški list, The New York World Telegram prinaša v svoji številki od 3 t. m. naslednji članek znanega ameriškega publicista Wm. Philip Simms:

Sodeč po vesteh, ki prihajajo sem, je nemški vrhovni stan zdaj prepričan, da bodo anglo-ameriške armade poskusile invazijo Balkana, da proderejo v Nemčijo skozi "stranska vrata."

Isti viri trde, da je maršal Rommel že na Balkanu in z veliko naglico pripravlja obrambne baze in oporišča; mogoče je tudi, da proučuje izgled in možnosti protiofenzive, naperjene na Srednji vzhod, bodisi skozi Turčijo, bodisi preko Črnega morja in Kavkaza.

Od zaveznikov se pričakuje, da bodo udarili takoj, ko bo vsa Tunizija zasedena in se bodo ladijski konvoji zedinjenih narodov zopet mogli kretati po Sredozemskem morju. To je tudi vzrok tega, da je Hitler privolil v odhod rumunskih in madžarskih čet z ruske fronte. Iz tega razloga je v teh zadnjih tednih pozval svoje pomagače, drugega za drugim, na "razgovor" — med njimi so bili bolgarski kralj Boris, madžarski regent Nikolas Horthy, rumunski maršal Antonescu, norveški major Vidkun Quisling, višijski Pierre Laval in drugi.

Prav lahko mogoče je torej, da bodo odločilne bitke te vojne besnele v dolini Donave. To je bila v dobi zadnjih 2,000 let tradicionalna pot invazije v centralno Evropo. Slovani in Romani, Mongoli, Turki in Grki, nemška plemena in mnogi drugi rodovi so drugi za drugim prodirali naprej skozi to dolino. Ako bodo zavezniki hodili po tej poti, bodo stopali po shojenih stezah.

Navidezno se Nemci najbolj boje tega, da bi Rdeča armada skozi Besarabijo in Rumunijo prodrila do severne obale Donave, docim bi anglo-saksonski zavezniki istočasno vdrli navzgor skozi Balkan v kraje na južnem bregu te zgodovinske reke. V tem slučaju bi mogli zavezniki skupaj napasti Nemčijo preko Beograda, Budimpešte, Dunaja in Monakovega. Rusi bi pa najbrže takrat udarili na Rajh tudi preko Poljske, docim bi angleške čete napadle preko Rokavskega zaliva, a zavezniške iz Severne Afrike. Vojaški opazovalci so mnenja, da bodo zavezniki, ko bodo pripravljali odpreti drugo fronto v Evropi, udarili istočasno iz različnih smeri — morda na štirih ali petih krajih. Norveška bi mogla biti ena teh točk, zapadna Francija in Holandska bi pa mogle nuditi druge možnosti za napad. Tudi južna Francija in Italija sta izpostavljeni, in ravno tako seveda tudi Balkan.

Geografski in drugi razlogi govore proti temu, da bi bila smer glavnega napada norveško ozemlje ali pa južna Francija. Tudi ako bi bila Norveška popolnoma okupirana, bi bili zavezniki še vedno ravno tako daleč od Nemčije kakor zdaj. Pomagalo bi jim seveda v pogledu bojev proti podmornicam v severnem Atlantiku, toda Betlina bi to ne ogrozilo.

Tudi uspešno izkrcanje v bližini Marseille-a še ne bi ogrozilo Nemčije same. Predno bi invazijske čete prispele na bojišča severne Francije, na katerih so se zavezniki borili proti Nemcem 1914-1918, bi morale zasesti vso ozko in teško prehodno dolino reke Rhone, ki je edina pot na sever.

Napad na Italijo bi najbrže končal soudeležbo te države v vojni, toda tudi tedaj bi bilo treba še prekoračiti Alpe, predno bi prišli do nemške meje. A Brenner je močno utrjen kakor vsi drugi prelazi preko Alp.

Tri najboljše ceste so torej naslednje: PRVA, iz onih bojišč, kjer se zdaj bore Rusi, DRUGA, iz angleških otokov, ki so zdaj najbrže najmočnejša vojaška baza na svetu in TRETJA, preko Balkana — ako mogoče s sodelovanjem Turčije.

UREDNIKOVA POŠTA

Podružnica št. 18 SZZ vabi

Cleveland, Ohio. — Ko mlad cvetoča pride . . . pelo je srce v željnem pričakovanju na 15. letni jubilej podružnice št. 18 S. Z. S. in se vdajalo peštrim upom . . .

V torek, 11. maja naj ta naš pomembni dan ne bo prezrt od nobene izmed članic omenjene podružnice. Prosim vas cenjene sosesre, napolnite dvorano točno ob 7. uri zvečer. Seje ne bo, ker čas je odmerjen vsem posetnikom le v prijazno razvedrilo.

Kratek program, kateremu sledi slikovna predstava, za katero jamči naš poznani spoštovani narodnjak g. Anton Grdina z lepo in izbrano zbirko filmov, bo brezdvomno nepozaben spomin za ta naš jubilej. Po predstavi sledi domača zabava ob zvokih popularnega Strukel orkestra, dva vabljenja "door prizes", in vse drugo, kar je v zvezi z običajnimi prireditvami, vam jamči odbor.

Vabimo vse podružnice sosednjih odsekov, da se poveselijo z nami na 11. maja, predvsem pa topel apel na naše cenjene sestre ustanoviteljice, gge. Jennie Welikanje, Angela Markič, Mary Perušek, Frances Polc in Rose Boštjančič, da so gotovo navzoče! Ključem jim: iskreno dobrodošle!

Potek in razvoj dobe 15 let od ustanovitve podružnice 9. aprila, 1928 pa do danes, ima pač svojo društveno zgodovino kot povsod. Kar morem izreči iz prepričanja čustev, naj bo sprejmite drage pionirke in vse ostale zavedne članice, ki ste pripomogle k društvenemu napredku, ter na en ali drug način k povzdigu organizacije S. Z. S., prisrčno in toplo zahvalo za vašo požrtvovalnost!

Podružnici št. 18 iskrene čestitke k 15. letnemu jubileju, ter na veselo svidenje 11. maja v Kuničevi dvorani na Waterloo Road.

Vdana
Josephine Praust,
tajnica.

JPO,SS št. 2 in podr. SANS

Cleveland, Ohio. — Namesto cvetja in rož na prerani grob našega dobrega prijatelja, aktivnega društvenika in dolgoletnega predsednika društva "Naprej" štev. 5 SNPJ so darovali za Jugoslovansko pomožno akcijo (JPO—SS št. 2): Jernej Rožanc in John Stopar vsak \$5.00 in Anton Gruden \$1.00, skupaj 11.00. Za Jugoslovansko obrambno akcijo (SANS): John Lazar, Stephen Lunder, Jernej Rožanc, Louis Kocjan, Joseph Globokar in Ludvik Medvešek po \$5.00, John Tavčar \$3.00, Frank Črtalič, Frank Mikše, John Marn, Frank Černe in Joseph Zele pa \$2.00, J. Papesh, Frank Razinger, August Kollander, Charles Rogel, Louis Hrovat, John Renko, in Neimenovan po \$1.00. Skupaj \$50.00.

Iskrena hvala darovalcem, da bi našli mnogo posnemalec. Nabiralec Ludvik Medvešek.

Ruska vojna pomoč—Slovenski odbor

Cleveland, Ohio. — To moje poročilo se je zakasnilo, vzrokov za to ne bom navajal, ker je vseeno in ne spremeni dejstva zakasnitve.

Torej v naslednjem podajam izkaz dohodkov oziroma darov za Rusko vojno pomoč, ki so sledeči: po \$10.00: društvo "Slovenske Sokolice" št. 442 S. N. P. J. in Joseph Gruden.

Po \$5.00: Mary Peterlin, Anton Gorišek, (Warrensville), Louis Zorko, Charley Smaltz, Joseph Kodrič, Blaž Gođec, Pvt. Louis Dular, Ivan Bartol.

Po \$4.00: John Seme, (Maple Heights); \$2.00: Vinko Prprovič; po \$1.00: Joseph Sajovec, Vinko Krulec, Louis Peterlin, John Pelc, Frank Zagar, Frank Fende, Anton Dolinar in Frank Stefe. — Skupaj v tem izkazu \$74.00.

Vsi ti darovi so bili prav hvaležno sprejeti in odbor se vsem darovalcem prav iskreno zahvaljuje, in ravno tako se zahvaljuje v imenu ruskih borcev glavni odbor, ki vodi to dobrodelno akcijo po vsej Ameriki.

Poročilo, ki sem ga dobil v glavnem stanu te organizacije se je s tem denarjem kupilo semena za pomladansko setev in zdravniške potrebščine. Upajmo, da bodo te dobrodelne akcije kmalu nepotrebne in da bo zasijala svoboda vsem, ki se bojujejo za isto, proti rumenim in belim krivolokom!

J. S.
Blag. R.W.R. Slov. odbor.

Podružnica SANSa

Cleveland, Ohio. — Dne 30. aprila, 1943 je direktorij Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave., v Clevelandu, sklical sejo društvenih zastopnikov in posameznikov z namenom, da se ustanovi podružnico Slovenskemu ameriškega narodnemu svetu.

Po lepem številu navzočih zastopnikov se je sklenilo, da se ustanovi podružnica SANS-a, ki bo sodelovala z glavnim uradom.

Na temu sestanku se je izvolil začasni odbor, kot sledi:

Predsednik Leo Kushlan, 6409 St. Clair Ave., prvi podpredsednik Krist Stokel, druga podpredsednica Josephine Zakrajšek, tajnik John Susnik, 6104 St. Clair Ave., blagajnik Matt Lucie, zapisnikar Erazem Gorše.

Dalje je bilo sklenjeno, da se bo izvolil dne 28. maja stalni odbor, ker do takrat bodo društva lahko izvolila svoje zastopnike.

Sedanji začasni odbor apelira na vsa društva in skupine, da izvolijo svoje zastopnike, kateri naj pridejo na prihodnjo sejo, ki se vrši dne 28. maja v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., v sobi št. 1.

John Susnik,
začasni tajnik.

NA BOLGARSKEM NARAŠČA PROTI - NACISTIČNO RAZPOLEZENJE

Washington. — Poslušalni organi U. S. vlade so nedavno zabeležili poročilo ruskega domačega radia, ki je javil iz Habarovska, da je prišlo na Bolgarskem do nemirov in sem in tja tudi do javnih protinacističnih demonstracij.

Omenjena radio postaja poroča iz Carigrada, da je bilo a-retiranih več od 3,000 Bolgarov v teku meseca februarja, in sicer na povelje Nemcev. "Narod črti Nemce", pravi rusko poročilo. "V ozemlju Vedin-a so pred kratkim bolgarski dijaki napadli četo nemških oficirjev iz zasede in jih ubili 18".

Nacistična okupacijska oblast je baje zapovedala, da se ukine 278 bolgarskih časopisov in periodičnih listov; agenti Gestapa so glasom tega poročila popolni gospodarji bolgarske policije in nosijo odgovornost za strašni val zatiranja, ki razsaja v vsej državi.

Pralni stroj

Nek ameriški vojak na Aleutskem otočju je naredil s pomočjo vreten, ki jih goni veter, pralni stroj, ki pere perilo vojakov.

Pravila

za podružnice Slovenskega ameriškega narodnega sveta

IME

Ime te organizacije je: Podružnica št. . . . Slovenskega ameriškega narodnega sveta (SANS).

ORGANIZIRANJE IN NAMEN

Vsako podporno, kulturno, gospodarsko ali politično društvo, vsaka podružnica, vsak krožek ali klub že obstoječih narodnih ustanov, vsaka samostojna podporna, kulturna, gospodarska ali politična organizacija pa vsaka skupina oseb se lahko organizira v podružnico Slovenskega ameriškega narodnega sveta. Za ustanovitev podružnice je treba najmanj sedem članov ali članic.

Podružnice Slovenskega ameriškega narodnega sveta so lahko ali mešane, ali samo moške, ali pa samo ženske.

Podružnice sodelujejo s Slovenskim ameriškim narodnim svetom za dosego ciljev, ki jih je določil Slovenski narodni kongres dne 5. in 6. decembra 1942 v Clevelandu, O.

ČLANSTVO

Član ali članica katerekoli podružnice postane lahko vsaka oseba slovenskega ali pa tudi kateregakoli drugega pokolenja, če se strinja z nameni in smotri Slovenskega ameriškega narodnega sveta in če jo sprejme podružnično članstvo v dvetretjinsko večino oddanih glasov.

Pravice

Vsak član in vsaka članica katerekoli podružnice ima enako pravico do tega:

- da glasuje, voli in se da voliti (v svoji podružnici);
- da deluje v vseh prizadevanjih in gibanjih te organizacije;
- da se lahko udeležuje kot gost sej drugih podružnic in svetovih zborovanj;
- da lahko prestopi v drugo podružnico z uradno izdanim prestopnim listom, ne da bi bilo za to potrebno še kako posebno glasovanje;
- da dobiva iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta publikacije, poročila in obvestila o skupnem delu za namene in cilje Slovenskega ameriškega narodnega sveta.

Dolžnosti

- Vsak član in vsaka članica se mora ravnati po določbah in navodilih teh pravil ter vestno opravljati vse dolžnosti, naložene po sklepih izvrševalnega in podružničnega odbora.
- Redno ima plačevati svojo članarino, ki jo naj določi vsaka podružnica sama.

3) Udeleževati se mora podružničnih sej.

4) Podpirati mora SANS v vseh njegovih prizadevanjih, varovati njegov ugled, delovati za njegove cilje vsepovsod, zlasti pa še med ameriški prijatelji in znanci.

Izključitev

Član ali članica se izključi iz podružnice Slovenskega ameriškega narodnega sveta, če vedoma in namenoma škoduje svoji organizaciji in njenim ciljem.

Za izključitev kakega člana ali kake članice je potrebna dvetretjinska večina glasov, oddanih na redni ali izredni seji podružnice. Kdor je tako izključen, ima pravico vložiti pri izvrševalnem odboru Slovenskega ameriškega narodnega sveta priliziv proti svoji izključitvi.

PODRUZNICE

a) Vsaka podružnica pobira članarino in ima pravico s privoljenjem ali pa na priporočilo Slovenskega ameriškega narodnega sveta odrediti pobiranje prostovoljnih prispevkov ter prirejati vzgojne in zabavne programe.

b) Vsaka podružnica ima pravico do tega, da pošlje enega delegata ali eno delegatino na kongres Slovenskega ameriškega narodnega sveta.

Za vse podružnice so veljavni sklepi Slovenskega narodnega kongresa in ukrepi Slovenskega ameriškega narodnega sveta. V krajevnih stvareh so podružnice avtonomne, morajo pa obveščati izvrševalni odbor o vseh svojih odlokih.

c) Podružnični blagajniki morajo redno vsak mesec pošiljati nabrano članarino, prostovoljne prispevke in čiste dohodke podružničnih prireditev sproti svetovnemu uradu; pri prostovoljnih je treba navesti imena posameznih prispevatelev in zneske, ki jih prispevajo. Poročilo o tem se mora vsako pot poslati svetovnemu uradu.

č) Vsaka podružnica mora imeti seznam imen in naslovov vsega svojega članstva, poročati vsako četrtletje svetovnemu uradu v Chicagu o stanju svojega članstva in denarnih zadevah pa o svojem delovanju, razdeljevati vse publikacije Slovenskega ameriškega narodnega sveta med svoje članstvo pa slovenske in druge ameriške prijatelje ter gledati na to, da je zanimanje za delo in cilje Slovenskega ameriškega narodnega sveta vedno živo v naselbini.

Seje

Podružnične redne seje se vršijo najmanj enkrat na mesec. Kjer so podružnice organizirane iz že obstoječih društev, je najbolje in najceneje, če se vršijo takoj po rednih društvenih zborovanjih. Izredne seje pa se vršijo po potrebi.

Vse podružnične seje vodijo podružnični odbori s sodelovanjem vsega članstva po redno kakor ga imajo določena za društvene seje.

Izredno sejo lahko skliče podružnični odbor. Ali kadar jo zahteva sedem članov ali članic, jo odbor mora sklicati.

Letne seje

Letne seje se vršijo vsako leto meseca januarja. Na njih podajo podružnični uradniki in odseki poročila o svojem delovanju v preteklem letu.

Na letnih sejah se volijo tudi vsi podružnični uradniki.

Posebni odseki se lahko izvolijo, kadarkoli to zahteva potreba. Začasne odseke imenuje podružnični predsednik ali odbor.

Vse podružnične zadeve se določijo in rešijo na letni seji. Upravljajo jih pa odborniki, ki se izvolijo na takšni letni seji.

Podružnični odbor sestaja iz predsednika, tajnika, blagajnika, zapisnikarja in treh zornikov, ki imajo pregledati vse podružnične knjige vsako četrtletje ter poročati članstvu na seji o svojem dognanju. Posebni odseki tudi sodijo v podružnični odbor, če jih zahteva potreba.

Razpust podružnic

Podružnice prenehajo biti članice Slovenskega ameriškega narodnega sveta:

- kadar same izstopijo;
- kadar pade število članstva pod 7;
- kadar jih Slovenski ameriški narodni svet v dvetretjinsko večino izključi;
- ko bo na koncu sedanjih vojne SANS prenehal s svojimi delom.

Imovina

Če se podružnica razpusti, pripade vsa podružnična imovina z zapisnikom, računskimi knjigami in vsemi drugimi dokumenti vred Slovenskemu ameriškega narodnemu svetu.

Podružnične listine

Članske izkaznice in druge listine se izdajajo iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta.

KRAJEVNE ZVEZE

V manjših naselbinah so podružnice lahko združene v krajevne zveze, če vidijo, da je tako njihovo delovanje lažje in uspešnejše. V velikih naselbinah pa je takih krajevnih zvez lahko več, če se to zdi članstvu umestnejše in koristnejše.

V področje krajevnih zvez spada vse, kar je skupna zadeva cele naselbine.

Krajevne zveze imajo svoje odbore, za katere veljajo enaki določbe kakor za podružnice.

Krajevne zveze imajo vsaj enkrat na mesec, če zahteva delo, pa tudi večkrat. Te seje se naj udeležujejo tudi članstvo vseh pripadajočih podružnic.

ZAUPNIKI

Da se olajša zveza in sodelovanje članstva in podružnic z izvrševalnim odborom Slovenskega ameriškega narodnega sveta imenuje ta v okrajni kjer je večje število podružnic po posvetovanju s temi zaupniki, zlasti če ni v tistem okraju člana ali članice osrednjega odbora Slovenskega ameriškega narodnega sveta. Zaupnikova naloga je to, da opazuje delo v svojem območju, sodeluje v svetih in pojasni, vzdržuje stike z uradom izvrševalnega odbora in mu daje nasvete v prid ciljev Slovenskega ameriškega narodnega sveta na posiljši razmer v svojem okraju.

Občinsko dete

ROMAN DOJENČKA
spisal
Branislav Nušič

Toma je vso pot zamišljeno molčal in se uljudno stiskal v kot, da ne bi bil Elzi napoti, ki je držala v naročju Nedeljka. Ko se je Elza naveličala molčanja, je spregovorila bolj zato, da sploh govori:

"A vi se ne peljete daleč?"

Bogoslovec je bil najprej strašno zmešan in šele, ko je prišel malo k sebi, je odgovoril s tankim dekliskim glasom:

"Ne, da prvega mesta."

"Kaj pa boste tam? nadaljuje Elza."

Toma se je zdaj že osrčil in je prišel popolnoma k sebi ter nadaljeval pogovor zelo svobodno:

"Gospodična . . . to je, ako to ni vaš otrok?"

"Mož," odgovori Elza in naredi skrben materinski obraz.

"Torej, gospa," nadaljuje bogoslovec Toma, "moja zgodba je čudna, to je, ni tako čudna, ali je vendar zanimiva."

"E?" napravi Elza, kot da bi ga hotela vprašati o tej zgodbi.

In bogoslovec Toma začne pripovedovati s tihim mehkim, enoličnim glasom, kakor se poje pri maši.

"Veste, jaz sem bogoslovec in sem končal tri razrede bogoslovja z izvršnim uspehom. Komaj sem čakal, da izvršim bogoslovje in da grem za popa, ker pop . . . ah, gospa, pop biti, to je bil zame ideal. Pomislite samo, pop, idealen pop . . . mantija, služba božja, epitrahij, navora, beseda . . . beseda božja, ki bi jo vsako nedeljo govoril na pamet . . . pomislite, na pamet . . ."

Toma je v pogovoru postal čisto ognjevit ter se je zdelo, kot da govori s šestim antifonskim glasom. V tem zanosu, bogve kaj bi še vse povedal, da ni udaril Nedeljko v silen jok, in sta ga začela miriti oba, Elza in bogoslovec Toma, pa še sam kočijaž, ki mu je bilo zoperno upitje.

Iz velike postrežljivosti vzame Toma Nedeljka v svoje naročje, da bi se gospa malo odpočila, in nadaljuje pripovedovanje, ujkajoč Nedeljka:

"Ali, gospa, Bog je velik, njegove skrivnosti so nedosegljive naredbe brez pogrška. Mislim sem, da bom pop, a poglejte me . . . zdaj sem se odločil, da grem k gledališču."

"Ju," vzkligne Elza, "kako to?"

"Ne vem, božja naredba," odgovori bogoslovec Toma z

ramami in spusti glas, kot da bi zapel s sedmim glasom.

"A kako ste zvedeli za to naredbo?" vpraša Elza naivno.

"Kako? V sanjah. V našem mestu je bilo malo gledališče, ki je zdaj v tem mestu, kjer bomo prenočili, in kjer bom jaz ostal, ker so me sprejeli za člana. Poglejte, pokažem vam lahko ravnateljovo pismo."

Toma potegne iz levega žepa zamazano pismo in ga začne brati:

"Spoštovani gospod! Na tem širokem svetu je neko ozko poprišče s postranimi težnjami, ki zbirajo v sebi vse človeško življenje, ki vse pove. Deske, deske, gospodine, to je ideal človeštva. Te deske so torej tudi vas navdušile, pa naj bo vam srečno, sprejem vas za člana s 30 dinarji mesečne plače . . ."

itd.

Kakor vidite, je stvar gotova, jaz angažiran. Glejte, kako se je to zgodilo: Nekega večera sem bil v gledališču in potem grem domov in ležem v posteljo, ko sem bil po navadi prej izmolil molitev "na son grjadušiči". Zaspim zelo trdo, kar se mi nenadoma v sanjah prikaže Ognjena Marija, ali oblečena popolnoma tako, kakor se danes gospodične oblačijo. Videl sem jo kot vas, s klobukom na glavi, z rokavicami na rokah in s solnčnikom v roki. Jaz osupnem in ji začnem govoriti v stihih:

"Kaj je tebi Ognjena Marija, da ti takšna prihajaš pred mene?" — A ona mi odgovori z mehkim glasom:

"Slušaj Tomo, nikar se ne poduhovni, temveč pojdi med igralce, da vidiš, kako je to lepo."

Jaz se prestrašim in rečem:

"Ju, Ognjena Marija, kaj vam je! Kako mi morete kaj takega svetovati?"

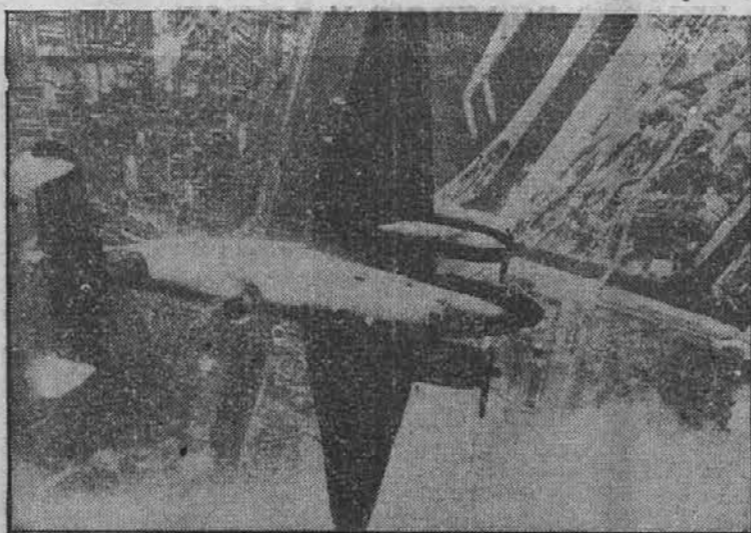
A Ognjena Marija mi odgovori:

"Brate, nikar ne bodi neumen, nego pojdi med igralce!"

Nato izgine Ognjena Marija, zbudim se in bil sem ves znojen, ali veste, tako znojen, kot da sem govoril s samim svetim Petrom ali z rektorjem bogoslovja.

Veste, te skrivnosti ne povem nikomur, in to ne zavoljo sebe, temveč da ne bi osramotil Ognjene Marije. Ko drugi dan zvečer zopet ležem in zaspim, kar se mi v sanjah zopet prikaže Ognjena Marija, pa ravno tako oblečena. Začnem zopet v stihih:

Angleški bombniki nad Holandijo

Na sliki je angleški bombnik nad jeklarno v Ijmuiden v Holandiji.

Nova tovarna

Na sliki vidimo veliko žitnico v Milwaukeeju, kjer pridelujejo iz žita alkohol, katerega se rabi pri razstrelivih za armado.

IVAN CANKAR: —

NEDELJA

Iz tople, rodovitne in bogodarne ljubezni spočite jesenske zemlje, iz mirno vzdramljene, otroškega pričakovanja polne noči je vzkilo preslavno jutro. Megle, ki so še leno dremale, so se vzdignile počasi iznad rosne ravni, so se nato pognale oblakoma proti nebu ter tam utonile v mladi luči. Tino je vztrepotalo v čistem zraku, zaiskrilo se je na pokošanih senožetih v zlatem vejevju bukev, jelš in topolov. Tako je nedeljsko sonce oznanilo svoje kraljevanje.

Oznanilo ga je brez glasa. Od nikoder ni bilo ne pesmi ne vriskanja, ne prazniške besede. Iz doline, s hribov in grčev so se pozdravljale in si odzdravljale bele cerkve tli so molčale. Le z očmi, svetlimi, žalostnimi so se spogledovale; in zeblo jih je; čeprav so bile od gorkega solnca obžarjene.

Po široki beli cesti, po stezah travnikov, po strmih klanecih se vijo procesije vernih kristjanov. Veliko jih je, ker v potrtem svojem srcu so željni molitve in tolažbe. Ali čudo za čudo; počasi gredo, tiho in nemo; ne besede ni; komaj da je plaho šepetanje. Glave klonejo globoko, trudno klonejo živeti; še tisti so starci, ki imajo mladostna lica . . .

Gredo, gredo, in si šepetejo naskrivaj.

"Ti, kaj praviš, zakaj je umolknila Marija na Hribu? Kaj je ni več?"

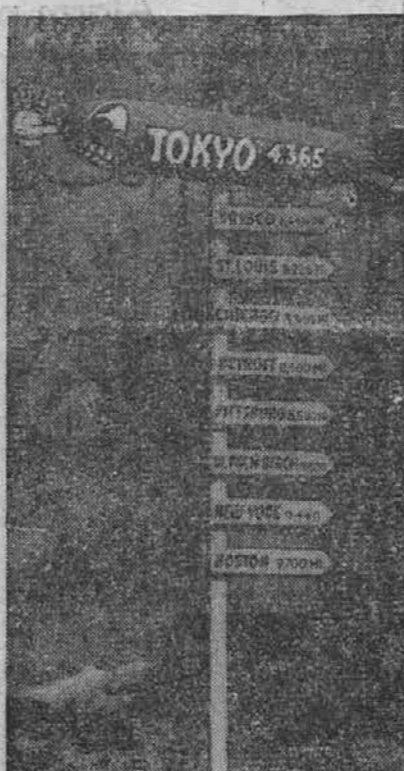
In oni drugi se s posebnimi ustmi nagne k sosedu in mu reče skoraj brez besed.

"Mislim, da je Marija umrla, ker glasu ni od nje, ki nas je vselej tako lepo pozdravila."

Nobene besede ni več. Tudi plaho šepetanje je utihnilo.

Gruda molči, ta naša gruda, ki je prepevala, kakor nobena nikjer in nikoli. Sladka, bratje, je bila njena pesem, saj ste jo slišali. Vse je bilo v nji, kar je v nas dobrega in lepega, vse, česar se v dnu srca sramujemo in veselimo; bila je tista brezmejna, čista, materinska ljubezna, ki je pravo znamenje slovenske duše in slovenske zemlje. Ob lepem nedeljskem jutru, kadar so od holmov in hribov zapeli zvonovi, nam je bil korak

Kažipot v Tokio

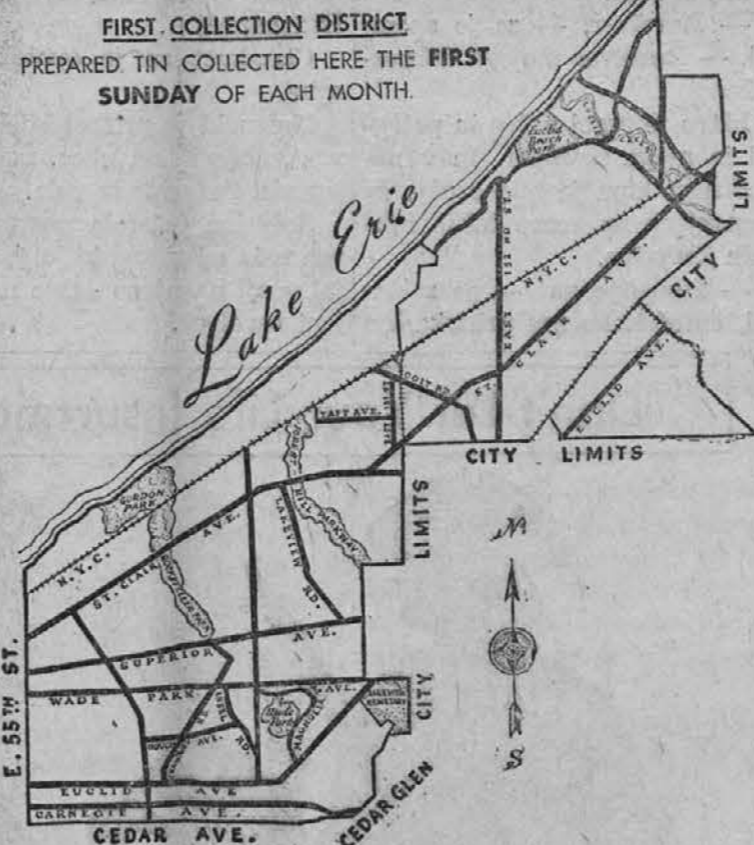
Na gornji sliki je kažipot v Tokio, ki so ga postavili ameriški vojniki nekje na Novi Gvineji.

zvesto in odkritosrečno, kakor govori otrok z materjo.

Praznik, poln pesmi in veselja, je bil na nebu, na planinah, na polju in senožetih, na belih cestah, kolovozih in klanecih; in bil je najlepši v naših srcih.

Milost božja, kaj se je primerilo v teh silnih časih! Gruda molči, ta naša gruda, ki je nekoč tako veselo in glasno prepevala z nami. Ne gane se; nobena prošnja, noben klic je ne vzdrami. Tudi nebesa molče, v vsej svetlobi svoji se ledena in neprijazna. Gozd ne šumi več, tiho je polje, škrljanci so obnemeli. Ta vesoljna tišina je vsa prežeta z brezmočno žalostjo; življenje ne sope več, vse je okamenelo, mrtvo.

Oj, saj ni nedelja: veliki petek je, dan trpljenja; kesanja in bridkosti. Nemi kleče kristjani v tih, temni cerkvi, trkajo se na prsi, čela jim klonejo do mokrih tal. In blede ustnice šepetejo trepetaje tiste velike

WINGS FOR VICTORY

U. S. Treasury Dept. Los Angeles Examiner.

čeznатурne ljubezni polne besede.

"Odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!"

Pritajena, šepetajoča je ta molitev, ali vendar je glasna, kajti ne zvana ni ne orgel, niti ne ministrantovega zvončka. Zato ne, ker je veliki petek za vernike in za nevernike, od vzhoda do zahoda. Vdruživ je bil križan Kristus, obsojeni od farizejev, bičani in križani so bili z njim kristjani, njegovi otroci.

Ko se je zgodilo to strašno povečanje na Golgati, se je nebo stemnilo, se je zemlja stresla v predsilni grozi. In v to grozovito noč je vriskaje planilo novo, svetlejšje sonce; zagrinjalo stare zaveze se je pretrgalo od vrha do tal in evangelij je nastopil svojo pot, da nese odrešenje od naroda do naroda.

Velikega petja je bilo treba za veliko nedeljo; smrti Boga samega je bilo treba, da je za zvonilo in zapelo ponižanemu človeku veličastno vstajenje.

RAZOROZEVANJE BOLGARSKIH ČET ZARADI PROTINACISTIČNEGA DELOVANJA

WASHINGTON. — Glasom nekega članka v turskem časopisu "La Turquie", ki izhaja v fransoščini in je bil nedavno citiran v radio oddaji iz Moskve, so prisilile naraščajoče sabotaze in protinacistični izgredi med bolgarskimi četami, člane nacistične elitne garde, da razorože tretjino posadke v Sofiji in da drže vse ostale "pod posebnim nadzorstvom".

Federal Communications Commission poroča, da je ruski domači radio citiral članek in zahteval, da je bilo veliko številno starejših bolgarskih častnikov aretiranih zaradi protinacističnega delovanja in da so jih zamenjali mlajši možje, ki "so se bili pred kratkim vrnili iz Nemčije"; med bolgarskim okupacijskim vojaštvom v Jugoslaviji je mnogo slučajev dezertiranja.

Kupujte vojne bonde in vojno-varčevalne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

Maybe You Know...
A. M. CROSS

Over 50,000 BLOOD DONATIONS A WEEK ARE NEEDED BY THE AMERICAN RED CROSS FOR OUR ARMED FORCES!

THROUGH THE AMERICAN RED CROSS, FOOD PARCELS, CLOTHING, SOAP AND OTHER COMFORTS ARE RECEIVED BY PRISONERS OF WAR IN ENEMY CAMPS!

THE RED CROSS IS ONE OF THE LARGEST MOVIE THEATRE OPERATORS—FREE MOVIES FOR SICK AND CONVALESCENT FIGHTING MEN HERE AND ABROAD.

"WHAT'S YOUR NAME?"

je naslov
novi knjigi

ki jo je spisal v angleščini slovenski pisatelj
LOUIS ADAMIČ

Cena knjigi je \$2.50 in nabavite si jo lahko v našem uradu.

Free valuable booklet that helps solve menu problems

"CHEESE RECIPES FOR WARTIME MEALS"

Here are 22 excellent recipes from the Kraft Kitchen . . . recipes for main dishes that will be a big help with ration menus. The book is illustrated; recipes are printed in large, easy-to-read type. For your free copy just send order form below.

Kraft Home Economics Kitchen
502-V Peshigo Court, Chicago, Illinois
Please send me a free copy of "Cheese Recipes for Wartime Meals"

NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____ STATE _____

NOVICA

IMA LE TEDAJ

SPLOŠNO, VREDNOST

KO JO IZVE JAVNOST

KADAR SE-pri vaši hiši pojavi kaj novega, ki bi zanimalo vaše prijatelje in splošno javnost, sporočite tozadevno na

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 5311

Novice radevolje priobčujemo brezplačno

P. DECOURCELLE:

MOČ LJUBEZNI

ROMAN — I. DEL

— Kaj ti pa je? — je vprašal Claudinet v skrbeh.

— Nehote sem pomislil, da je tole moja mati. — je odgovoril Milček ves nesrečen.

— Če ti pa pravim, da to ni mogoče, da to ni ... Čutim to. — Žal, ubogi moj prijatelj ... so tu dokazi ... Toda ne misli va več na to in lotiva se svoje-ga dela.

In napravil je nekaj korakov po sobi.

— Nikar tako ne štorckdaj, — ga je posvaril Claudinet. — Pazi, da je ne zbudiš.

Stopila sta čez njo in prišla po prstih do svoje sobe.

— Daj mi nož! — je dejal Milček tiho.

— Evo ga ... požuri se! ... Si našel šiv, ki sva ga takrat napravila?

— Da ... nit ni tako debela, tu je najin šiv.

Milček je potisnil roko v blazino in začel brskati po nji ...

— Si kaj otipal?

— Da. Tu je sveženj! ... Ga že imam.

Sklonjena nad svežnjem sta mehanično poskušala, če je nedotaknjen ...

— Vse je v redu ... Rešena sva!

Dvignila sta glave in prestrašeno kriknila.

Pred njima je stala Zefyrina in ju srdito gledala.

— Aha! Glej, glej! — je zagodrnjala s pijanim glasom. — Krast sta torej prišla. Glej ga no, Milčka, vrnil se je, da bi nas okraedel! Kaj si pa vzel iz blazine, smrkavec ti potuhnjen? Gromska strela! ... nič več! ... Zavojček! ... Trideset tisoča-

kov ... Torej si ti ukradel pi-sma, malopridnež!

— Milček jih ni ukradel, — se je oglašil Claudinet stiskajoč sveženj v drhteči roki. — Jaz sem jih vzel in ne vrnem vam jih.

— Ti ali on ... to mi je vse-eno ... toda preden mi jih ne izročita, se ne smeta ganiti iz te sobe ... Ko prideta moža, se pa že pomenita z vama. Ne vem, kako se pomenite, vem pa, da je skozi okno ne bosta več popihala. Mreža je že popravl-jena. Malo pozno, a vendar še ne prepozno se je golobček vrnil v golobnjak. Samo da bomo zdaj previdnejši, kletka ne bo več odprta.

In res se je pijana babnica odmajala proti vratom, da bi jih zaklenila. Položaj je bil o-bupen.

Milček je čutil, da je izgub-ljen.

Spomnil se je grozne noči, ko je pričakoval krute smrti, ki je grozila njemu in njegovemu do-brotniku de Montlauru. Dobro se je zavedal, kaj bi se zgodilo, če bi ga lopova zasačila.

Mrzel pot ga je obilil pri mi-sli na usodo, ki ga je čakala.

Potem je pa v neki tajni slut-nji spoznal, kako so ta pisma, ki jih je že imel v rokah, dra-gocena za njegovega dobrotni-ka, za moža, ki je večeraj pred njim plakal, za gospo, ki jo je tako pogosto videl vso objoka-no.

— Ah, usmili se ga, teta Ze-fyrina! — je vzkliknil Claudi-net. — Čuj me.

Zefyrina je stopila korak na-zaj in priprla za seboj vrata.

— Tem slabše! — je vzklik-nil jetični deček — zlezi skozi tu nad mojim telesom, Milček. In misli na tiste, ki jih ljubiš.

Sklonil se je in hotel smukni-ti skozi priprta vrata v hipu, ko jih je Zefyrina zapirala.

Tako je prišel med zid in vrata, kjer ga je stisnilo.

Milček je planil k njemu, ne da bi pobegnil, kakor mu je sve-toval Claudinet, temveč da bi babnici preprečil zapreti vrata, dočim je Zefyrina na vso moč vlekla z obema rokama vrata k sebi.

Upri se je z nogami v zid in njegove roke so s presenetljivo silo zadrževale vrata. Ves zasopel je ubogi Claudinet vedno bolj hropel.

— Pojdi! ... Pobegni! ... je hropel.

Minilo je nekaj sekund ... sekund polnih groze. Malo je manjkalo, da krepka in povrhu

Alarm proti zračnim napadom v Kitajski

Na sliki na desni vidimo Kitajce, ki gredo brez vsake naglice proti zaklonom. Na levi je videti vhod v tipičen naravni podzemski zaklon. Na vrhu na sredi pa je signalni sistem, ki naznanja bližanje sovražnih letal.

Nagrada svinjerej-cema

Brata Koch v lovi sta dobila prvo nagrado na razstavi prašičev, ker sta vzredila najlepše prašiče.

še pijana babnica ni zadušila u-bogega dečka.

Kar je začutil Milček v žepu nekaj trdega.

— Revolver, — se je spom-nil. — Revolver mojega dobrot-nika.

Hitro je segel v žep in poteg-nil iz njega revolver. In v na-slednjem hipu je bilo orožje že namerjeno na sence težko hro-peče Zefyrine.

— Izpustite ga! — je zakri-čal, čuteč kako mu pritiska kri

v glavo. — Izpustite ga, sicer vas ustrelim!

— Mene ... mene ... je zajeljala Zefyrina. — Ti me ho-češ ustreliti?

— Da! da ... če ne izpustite Claudineta, — je odgovoril Mil-ček ves iz sebe. — Ustrelim vas ko psa!

Babnica je bila sicer topa in povrhu še pijana, vendar se je pa grozno ustrašila. Smrti se je tudi ona bala.

Upri se je krave oči v dečka in se srečala z njegovim prete-čim, na vse pripravljenim po-gledom.

Presenečena, osupla in pre-strášena je popustila in se po-vešene glave umaknila od vrat. Bil je že skrajni čas.

Claudinet s svojim izmuče-nim, bledim obrazom umirajo-čega je bil že na tem, da se zgredi.

Milček je še vedno meril z re-volverjem na Zefyrino, držeč jo v strahu.

— Vtani! — je zaklical Clau-dinetu. — Saj veš, kje je voz. Hiti naprej ...

Claudinet se je opotekel za njim.

Zadenski je prispel Milček do vrat, vodečih na ulico, ne da bi izpustil Zefyrino iz vida.

Zefyrina je stala nepremično vsa trda od groze, ki jo je vzbujal v nji na njeno sence namer-jeni revolver.

Dečka sta odšla.

Bila sta že sredi ozke ulice, skoro na varnem, ko sta se o-zrla nazaj in zagledala babnico na pragu njenega brloga, sliša-la sta, da kriči na vse grlo;

— Morilca! ... Pomagajte! Komaj je pa prvič zakričala, se je omamljena na svežem zra-ku sedela in zamrmrala:

— Prokleti Milček! ... Vraž-ji Slimak! ... Panoufle ... tvo-ja sem! Tvoja! Nikogar druge-ga nočem!

Dečka sta pa prihitela ta čas na trg, kjer je čakala kočija.

Milček je bil še ves prepade-n in glas se mu je tresel, ko je povedal kočijažu naslov d'Alboi-zovega hotela.

Ko sta pa sedela v kočiji, je izpustil iz rok revolver, ki ga je še vedno držal, in osupel, pre-strášen pri misli, kaj je hotel storiti, je zahtel in se vrgel v naročje svojemu prijatelju. — Claudinet ga je objel, rekoč:

— Vidiš, da sem imel prav. Milček, in da ni mogoče, da bi bila to tvoja mati.

XIII. LJUBOSUMNA VEDEŽEVAL-KA.

Slimak je bil v Parizu že dav-no na glasu kot eden najspret-nejših vlomilcev. Ničče ni znal tako dobro pripraviti vлома, ni-komur niso bile znane vse po-trebne podrobnosti tako, kakor njemu.

Vlom v d'Alboizev hotel se mu je torej lahko zdel lahka stvar, ki se ja je mogel lotiti brez strahu, saj je imel v rokah skoro popolno jamstvo, da poj-de vse gladko od rok.

Ko se je torej vrnil s svojim brusom pred vintoč kraj hote-la, kjer je naenkrat zagledal Milčka, je pomislil sam pri se-bi:

— Tristo vragov! Naj se za-suče stvar tako ali tako, je go-tovo, da bom namreč malo iz-gubil in mnogo pridobil.

Rekapituliramo: Grof Mont-laur je nam poveril svojega o-troka, potem ga je nam pa zo-pet vzel, ne da bi hotel povrni-ti doplačilo za prehrano, ki smo ga zahtevali od njega. Če si plačam sam, se da domnevati, da si bo glede na prvo kupčijo, ki sva jo sklenila, najbrž pre-mislil pognati me pred sodišče.

Kar se tiče onega drugega, vojaka, pa že sam ve, da imamo odnosa da bi morali imeti v rokah pisma, ki so zanj zelo kompromitirajoča, ker je bil pripravljen plačati nam za nje ogromno odkupnino. Zato tudi če bi bili zasačeni pri dejanju, se nam ni treba ničesar bati, da le uvidemo revolverskemu stre-ljanju pri prvem razburjenju.

Kljub temu vzpodbujajočemu razmišljanju se je pa naenkrat ustrašil.

— Jamčim za to! ... to je beseda! ... je nadaljeval in njegov pogled je postal naen-krat plah ... ker ... kar je res je res ... ker se ne čutim tako pri stvari, kakor bi se motal ... Da ... manjka mi navdahnjenja.

(Da je priložnjite)

Mali oglasi

OTVORITEV

Buchar's Beauty Salon
6120 St. Clair Ave.
ENDicott 6516

Ali ste že čitali

novo važno, veliko in velezani-mivo knjigo:

"KO SMO ŠLI V MORJE BRIDKOSTI"

ki pripoveduje, kako je Hitler nastavljal goljufive limance in zanjke ter pripravil strup za Jugoslovane že dolgo prej kot jih je napadel, in kako se je po njegovem napadu pričelo razli-vati strašno morje bridkosti po Sloveniji in ostali Jugoslaviji.

Knjigo je spisal na podlagi lastnih doživljajev Rev. Kazim-ir Zakrajšek, ki je bil tam mnogo let pred napadom in še 10 tednov po napadu.

Knjiga obsega nad 200 stra-ni, je okusno vezana v platno ter nosi poseben ovitek z origi-nalno sliko — Slovenija v plame-nu — ter zemljevid sedanje Slovenije z označeno mejo med nemškimi in italijanskimi oku-patorji.

Cena je znižana na \$2.00 — skupno s poštnino.

Naročila in drugi dopisi naj se pošljajo na: Rev. Kazimir Zakrajšek, 302 E. 72 St., New York, N. Y.

Rojaki v Clevelandu in okoli-ci lahko kupijo knjigo pri **AUGUST KOLLANDERJU**
6419 St. Clair Ave.
in pri **JOSEPH GRDINA**
6113 St. Clair Ave.

NEW! "BACTERIOSTATIC" FEMININE HYGIENE

Gaining Great Favor With Women!

Many doctors urge the regular use of douches for women who want to be refreshingly clean — for women troubled by offending odor, itching or discharge.

Some products may be harmful germicides which burn, harden and damage sensitive tissues. BUT NOT Lydia E. Pinkham's Sanative Wash! Instead — Pinkham's Sanative Wash is an effective "bacteriostatic" (the modern trend).

It not only discourages bacterial growth and infection but cleanses, deodorizes, relieves minor irritations and discharge. Has beneficial effect on delicate membranes. Inexpensive!

Mali oglasi

Farma naprodaj

Naprodaj je 60 akrov farma, 7 sob hiša, elektrika, tlakovana cesta; lepo poslopje, veliko poljskega orodja, krave, konji, kokoši, sadno drevje in vino-grad, vse lepo obdelano. Je tudi studenčna voda. — Prodaj vse skupaj ali samo farmo. Zame-nja se tudi za hišo. — Podrob-nosti se izve pri Mrs. J. MISLEJ 2 milj vzhodno od Chardon, O. Route 6.

Moški ali ženska

dobi delo v gostilni in restav-raciji; mora biti nad 21 let sta-rosti. Vpraša se pri KOTNIK'S, 7513 St. Clair Ave.

Želim kupiti

avto, ki je v dobrem stanju. Pla-čam v gotovini. Pokličite HE-derman 5840, Mr. Gregory.

Izurjeni operatorji

na **BORING MILLS** (Horizontal in Vertical) **VELIKIH STRUGALNIKIH** **RADIAL DRILL** Plača na uro, poleg "overtime." Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglajte.

Wellman Engineering
7000 CENTRAL

Lastniki hiš

Imam naprodaj **krasno grmičevje** (EVERGREENS) ki bo kras vaši hiši.

Vzamem tudi naročila za sadno drevje.

MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd.

BARVA

Ali boste barvali svoj dom to leto? Kupite sedaj **DUTCH BOY WHITE LEAD IN OLJE**

predno gredo cene višje. Sedaj še lahko dobite olje in trpe-tine, kakor tudi Dutch Boy White Lead po lanskega leta ceni.

Odd way to describe paint? Not at all! Strong means sturdy, firm, tough, able to "take it." What better words to use when talking about a coating of Dutch Boy Pure White Lead Paint? Right now is the time to use strong paint on your house—the job may have to last a long, long time. Dutch Boy Pure White Lead Paint lasts!

ASK ABOUT THE SPECIAL PRIMER FOR 10¢ COAT

Grdina Hardware
6127 St. Clair Ave.
ENDicott 9559

Odprto vsak dan od 8. ure zj-do 7 zv., ob sredah samo do poldne.

Don't Gamble Guard Against Trouble Cuts, Scratches, Burns

Beware. Guard against infections which may "take you up." Cleanse wound instantly. Then apply effective, inhibitory antiseptic OIL-O-SOL today for over 40 years in thousands of factories, garages, industrial first aid stations, fire depart-ments and homes. Pleasant to use. Cleanses infection; quickly helps relieve pain. Only 50¢ a tin. Your druggist's. Must satisfy you or your money back. Get **Wosso's OIL-O-SOL** today.

For a Better Day U.S. WAR BONDS

Throughout Norway the "Jössings" know who will be shot next by the Nazi firing squads. They do not know why they will be shot but they know that names of all loyal Norwegians, or "Jössings," are contained in lists of future victims compiled by the Nazi terrorists and their quisling jackals. All of them know that the day of liberation is not for them. They

know that quisling and his storm troopers will shoot every man and every woman on the list when the United Nations invade Norway. Compare the deeds of these Norwegian patriots with your own war efforts and see if you can afford not to buy more War Bonds.

WSS 741A U. S. Treasury Dept.

15. maja, sobota. — S. D. Z. Honor Guards. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

16. maja, nedelja. — Skupni pevski zbori — Prireditev za Russian Relief v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

22. maja, sobota. — Federaci-ja Slovenske zapadne zveze. Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Don't Let Your Life Insurance Policy Lapse!

1. avgusta, nedelja. — Piknik društva Nanos št. 264 S. N. P. J. na vrtu Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

24. oktobra, nedelja. — Pri-re-ditev s programom, priredi podružnica št. 35, JPO—SS v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. — Pričetek ob 3. uri pop.

14. novembra, nedelja. — Pri-reditev društva "V boj" št. 53 S. N. P. J. v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.

Društveni KOLEDAR

MAY

15. maja, sobota. — S. D. Z. Honor Guards. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

16. maja, nedelja. — Skupni pevski zbori — Prireditev za Russian Relief v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

22. maja, sobota. — Federaci-ja Slovenske zapadne zveze. Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

AUGUST

1. avgusta, nedelja. — Piknik društva Nanos št. 264 S. N. P. J. na vrtu Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

24. oktobra, nedelja. — Pri-re-ditev s programom, priredi podružnica št. 35, JPO—SS v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. — Pričetek ob 3. uri pop.

NOVEMBER

14. novembra, nedelja. — Pri-reditev društva "V boj" št. 53 S. N. P. J. v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.